

نگاهی به چالش اخیر ترکیه و اسرائیل

تداوم تضاد و چالش آنکارا- تل آویو به جایی رسیده که وزیر خارجه ترکیه برای اسرائیل ضرب الاجل تعیین کرده است

عادل/خبرگزاری آران
خبرگزاری آران/سرویس ترکیه

شاید به توصیه اوباما بود که دولت ترکیه راه حل پی گیری حقوقی را در پیش گرفته و اکنون که جواب حقوقی مناسبی از سازمان ملل نگرفته و اسرائیل نیز حاضر به عذرخواهی نیست، تداوم تضاد و چالش آنکارا- تل آویو به جایی رسیده که وزیر خارجه ترکیه برای اسرائیل ضرب الاجل تعیین کرده است.

وقتی که در سال ۱۹۴۱ میلادی کشور اسپانیا بیش از ۲۰۰ هزار نفر یهودی را از مرزهای خود کوچ داد، کسی فکرش را نمیکرد که امپراطوری منفعت پرست عثمانی آنان را در کشور خود جای دهد و در مدتی کوتاه به عنوان پزشک، مترجم، دیپلمات و صراف در دربار و خاک عثمانی جا خوش کنند.

یهودی ها در روز ۲۸ مارس ۱۹۴۹ میلادی، خشنود شدند که جمهوری کمالیستی ترکیه به عنوان نخستین کشور مسلمان دولت آنان را به رسمیت شناخت و از آن زمان تاکنون، حتی در دوران اقتدار اسلام گرایانی همچون رجایی کوتان، نجم الدین اربکان و رجب طیب اردوغان نیز، روابط دیپلماتیک و استراتژیک این دو کشور پابرجا مانده است. در سال ۱۹۹۹ سرویس موساد، در یک عملیات فوق سری در کنیا، دولت بلنت اجویو را یاری داد تا عبدالله اوجالان رهبر شورشیان حزب کارگران کردستان ترکیه را دستگیر کنند.

همچنین در سال ۲۰۰۷ میلادی شیمون پرز در دیداری سه روزه به ترکیه رفت و برای نخستین بار در پارلمان یک کشور مسلمان یعنی در مجلس ملی ترکیه سخنرانی کرد و گذشته از این ها در مقاطع مهم دیگر نیز، روابط استراتژیک ترکیه و اسرائیل در عرصه های مختلف تداوم داشته و ترکیه ترجیح داده تا به عنوان یکی از اعضای مهم ناتو خریدهای تسلیحاتی خود را با فروشنده دست و دل بازی به نام اسرائیل ادامه دهد که حتی در دوران رکود اقتصادی سال ۲۰۰۲ و تورم باورنکردنی بازارهای مالی آنکارا، از فروش چند میلیارد دلاری تسلیحات به ترکیه خودداری نوزید.

با وجود این از سوی رجب طیب اردوغان گام هایی برداشته شد که اعتراض اسرائیل را برانگیخته و کار به جایی رسید که مقامات اسرائیلی بارها نگرانی خود را از عمل کرد اردوغان به زبان آورده و پس از دیدار خالد مشعل از ترکیه، اعتراض رسمی تل آویو متوجه آنکارا شد.

زمانی که در سال ۲۰۰۹ در مانور هوایی سالانه موسوم به عقاب آناتولی، ترکیه از نیروی هوایی اسرائیل برای شرکت در این مانور دعوت نکرده و فقط از ارتش آمریکا و ایتالیا برای ات مانور دعوت نکرد، آمریکا هم پیمان دیرین خود را تنها نگذاشته و در اعتراض به موضع ترکیه، خلبانان خود را به ترکیه نفرستاد. در همان سال در شبکه ملی تلویزیونی یک فیلم سینمایی پخش شد که در آن یک سرباز اسرائیلی پس از ضرب و شتم یک کودک فلسطینی، به خانواده او تجاوز می کند. زمانی که لیبرمن وزیر خارجه اسرائیل، ترکیه را به فراخواندن سفیر خود از آنکارا تهدید کرد، دولت اردوغان از این واقعه ابراز تاسف و عذرخواهی کرد. در واقع موازنه تضادهای ترکیه و اسرائیل در این چند سال ادامه داشته و در حال حاضر به اوج رسیده است.

هم چنین در نشست اقتصادی داووس سوئد در سال ۲۰۰۹، رجب طیب اردوغان به شکل قاطعانه ای به سخنان شیمون پرز اعتراض کرد و با ترک سالن سخنرانی، نشان داد که آنکارا به دنبال ژست های سیاسی و دیپلماتی تازه ای است. در آن نشست اردوغان با تکرار جمله انگلیسی one minute (یک دقیقه، یک دقیقه) و اشاره انگشت، حاضران را متعجب ساخت. ترکیه ای ها از این موضوع چنان به شوق آمدند که چندین فروشگاه به نام one minute در ترکیه نام گذاری شد. این رویداد با آن که در جهان اسلام مورد تقدیر قرار گرفت، اما از سوی کارشناسان سیاسی ترکیه تنها در حد یک اخم دیپلماتیک تلقی شد. غافل از آن که تداوم این روند بر مبنای ایده های نوین تیم سیاسی اردوغان & داوواغلو برای اقتدارطلبی در خاورمیانه، در برنامه دولت ترکیه قرار گرفته است.

با این وجود زمانی که اسرائیلی ها در سال ۲۰۱۰ به کشتی حامل یاری دهندگان غزه، حمله ور شدند، دولت اردوغان از سوی منتقدین داخلی خود به مامشات و مدارا متهم شد و همه توقع داشتند که اردوغان در برابر این حمله موضعی رادیکالی بگیرد. شاید به توصیه اوباما بود که دولت این کشور، راه حل پی گیری حقوقی را در پیش گرفته و اکنون که جواب حقوقی مناسبی از سازمان ملل نگرفته و اسرائیل نیز حاضر به عذرخواهی نیست، تداوم تضاد و چالش آنکارا- تل آویو به جایی رسیده که امروزه احمد داوواغلو، وزیر خارجه ترکیه در یک بیانیه پنج ماده ای و در اعتراض به عدم عذرخواهی

اسرائیل، به خاطر حمله به کشتی، حامی، حامی، دهندگان، غم، تا حمله، شنه فرصت داده است که سفیر، هم صمیمیت، خاک آنکارا، ا، تک کند
ترکیه تمام قراردادهای تسلیحاتی و نظامی خود را با اسرائیل به حالت تعلیق درآورده و روابط سیاسی خود با اسرائیل را تا مقطع دوبر دوم سفارت تقلیل داده است. هم چنین رسماً اعلام کرده است که تنها در صورتی حاضر به ازسرگیری روابط عادی است، که اسرائیل به طور رسمی به خاطر واقعه حمله به کشتی «ماوی مارمارا» عذرخواهی کند. حال باید دید در این میان آمریکا چه نقشی برای آشتی دو دوست استراتژیک خود ایفا خواهد کرد و دولت رژیم صهیونیستی که با چالش ها و مخالفت های داخلی فراوانی روبروست، در برابر ترکیه چه موضعی خواهد گرفت.

پایان پیام